

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1. Теоретико-методологічні основи інноваційного розвитку економіки України.....	7
1.1. Аспекти забезпечення стратегії стійкого розвитку.....	7
1.2. Інформація як ресурсно-виробнича складова економіки знань.....	15
1.3. Fintech як інструмент взаємодії учасників цифрової економіки.....	37
1.4. Сучасний стан та розвиток фінансових електронних торгів цінними паперами в Україні...	50
1.5. Економічна суть та концептуальні засади управління бізнес-процесами в контексті інноваційної діяльності.....	58
2. Методичні підходи до оцінки фінансового забезпечення інноваційного розвитку України..	71
2.1. Концептуальні засади фінансового розвитку територіальних громад в Україні.....	71
2.2. Методичні підходи до оцінки фінансової безпеки банківської діяльності.....	101
2.3. Оцінка фінансової самостійності місцевих бюджетів України.....	111
2.4. Шляхи забезпечення фінансової стабільності банківської системи в умовах воєнного стану.....	121
2.5. Імперативи фінансової діагностики в системі управління підприємством.....	130
3. Організаційно-інноваційні підходи до фінансової безпеки та антикризового управління.....	140
3.1. Фінансово-економічна безпека в системі фінансового управління підприємством	140
3.2. Обґрунтування доцільності впровадження антикризових проектів.....	154

3.3.	Побудова системи управління економічною безпекою підприємства в умовах євроінтеграції.....	167
3.4.	Посилення безпеки інтернет-банкінгу.....	174
3.5.	Методика комплексної оцінки рівня фінансово-економічної безпеки підприємства.....	184
3.6.	Вдосконалення механізму управління економічною безпекою підприємства.....	194
4.	Управління процесами інноваційного розвитку суб'єктів господарювання.....	204
4.1.	Державна підтримка розвитку аграрної сфери у розрізі організаційних форм господарюючих суб'єктів.....	204
4.2.	Екологічна регламентація проектів енергетичної галузі.....	209
4.3.	Розвиток дорожнього будівництва.....	229
5.	Прямі іноземні інвестиції у забезпеченні інноваційного розвитку економіки.....	236
5.1.	Прямі іноземні інвестиції як форма економічного співробітництва у процесі глобалізації світової економіки.....	236
5.2.	Аналіз глобальних інвестиційних потоків та їх вплив на формування сприятливого інвестиційного клімату.....	256
5.3.	Оцінка стану та перспективи залучення іноземних інвестицій в економіку України.....	280
	Список використаної літератури.....	300

ВСТУП

В умовах сьогодення інновації є запорукою успішного розвитку всіх сфер економічного і соціального життя країни. Економічне зростання, досягнуте на основі інновацій, сприятиме подальшому нарощуванню темпів економічного розвитку країни, підвищенню добробуту населення, рівня і якості його життя, забезпеченню економічної й соціальної безпеки держави.

Сучасні процеси активного розповсюдження інформаційних технологій, впровадження інновацій, посилення тенденцій глобалізації та інтеграції, усвідомлення обмеженості ресурсів вимагають впровадження ефективної фінансово-економічної політики як на мікро-, так і макрорівнях.

Фінансово-економічна політика інноваційного розвитку – система заходів, спрямована на максимально ефективне використання фінансових ресурсів держави, органів місцевого самоврядування, підприємств задля збереження та підвищення існуючого інноваційного потенціалу країни.

Закон України «Про інноваційну діяльність» передбачає, що державне регулювання інноваційної діяльності здійснюється шляхом визначення і підтримки пріоритетних напрямів інноваційної діяльності державного, галузевого, регіонального і місцевого рівнів; формування і реалізації державних, галузевих, регіональних і місцевих інноваційних програм; створення нормативно-правової бази та економічних механізмів для підтримки і стимулювання інноваційної діяльності; захисту прав та інтересів суб'єктів інноваційної діяльності; фінансової підтримки виконання інноваційних проєктів; стимулювання комерційних банків та інших фінансово-кредитних установ, що кредитують виконання інноваційних проєктів; підтримки функціонування і розвитку сучасної інноваційної інфраструктури.

Проблемам теоретичних і практичних аспектів управління інноваційним розвитком країни присвячено значну кількість наукових розробок українських і зарубіжних вчених. Проте в них недостатньо висвітлені питання розробки фінансово-економічної політики та моделей інноваційного розвитку

економічних систем різних рівнів ієрархії, що зумовлює актуальність даного дослідження

Колективна монографія «Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України» присвячена актуальним проблемам формування та реалізації фінансово-економічної політики, спрямованої на ефективне функціонування суб'єктів господарювання, забезпечення сталого розвитку країни та її регіонів. Адже тільки за умови досягнення високого рівня інноваційної діяльності економіка країни зможе зайняти гідне місце у світовому процесі економічного розвитку.

У даній монографії узагальнено результати досліджень, проведених, насамперед, професорсько-викладацьким складом кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування за темою «Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України», державний реєстраційний номер 0120U105019.

Монографія підготовлена колективом авторів у складі: Богінська Л. О. (4.3); Дума В. Л. (2.2); Жемба А. Й. (5.1; 5.2; 5.3); Жидик І. А. (4.2); Заячківська О. В. (3.6); Ілліна М. В. (2.1); Ковшун Н. Е. (3.2; 4.2); Кондрацька Н. М. (2.4); Котик О. В. (1.4); Костриченко В. М. (3.2); Крук М. В. (3.3); Кушнір Н. Б. (2.5); Ляхович О. О. (2.1; 3.1); Мельник Л. В. (3.4); Мельник Л. М. (2.3); Мельник М. В. (2.5); Мощич С. З. (3.4; 4.2); Несененко П. П. (4.1); Радько А. О. (1.2); Савіна Н. Б. (1.3); Семенюк К. М. (2.1); Середюк О. С. (1.4); Скаковська С. С. (3.3); Скляр Є. В. (1.5); Солодкий В. О. (1.1); Сопін Є. О. (1.3); Сорока В. С. (3.2); Терещенко В. Є. (3.1); Тихончук Л. Х. (2.3); Ханін І. Г. (1.3); Шило Ж. С. (3.5).

Видання рекомендовано керівникам та фахівцям органів державного та регіонального управління, місцевого самоврядування, науковим працівникам, викладачам, аспірантам та студентам вищих навчальних закладів, а також широкому колу читачів.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО–МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

1.1. Аспекти забезпечення стратегії стійкого розвитку

Динаміка економічних процесів як на глобальному так і локальному рівнях в сучасних умовах потребує нагальних кроків щодо їх оптимізації та збалансування. Збільшення кількості факторів, які не сприяють ефективності суспільного поступу, може сповільнювати темпи досягнення необхідних соціально–економічних результатів розвитку.

Разом з тим, перехід до екологічно–етичної та соціально–справедливої економіки також може призвести до зміни структури зайнятості та розподілу доходів, що матиме різноспрямовані наслідки для учасників даного процесу. З одного боку, подальше зростання попиту на екологічну продукцію та послуги, а також, відповідно, на обладнання для їх виробництва та надання призведе до швидкого росту окремих галузей та сфер економічної діяльності. Результатом цього буде збільшення попиту на робочу силу і ріст зайнятості у задіяних до переходу до ефективної екологічно–етичної та соціально–справедливої економіки. Залучені до міжгалузевих зв'язків інші сектори економіки також отримають додаткові економічні стимули для інтенсифікації свого розвитку. Розподіл додаткових доходів, які можуть бути отримані від економічного зростання в результаті переходу до моделі сталого розвитку, забезпечить ріст споживання та обсягів інвестування. Результатом цього стане подальше зростання зайнятості, ріст доходів та покращення умов життєдіяльності громадян. З іншого боку, окремі галузі, продукція яких буде замінена більш екологічно та економічно ефективною, відчують значно меншу потребу у робочій силі, що потребуватиме розробки ефективних схем забезпечення працівників, які будуть вивільнятися, новими робочими місцями у секторах економіки, які швидко розвиваються.

Крім того, невідворотні глобальні зміни в енергетичному секторі, які пов'язані з поступовим переходом до використання

все більших обсягів відновлюваної енергії, замість використання запасів вуглеводнів, які швидко вичерпуються, матимуть суттєвий позитивний вплив не тільки на рівень зайнятості та доходів населення у задіяних у відповідних виробництвах секторах, але й у соціальній сфері, в тому числі охороні здоров'я, освіті та ін. У зв'язку з переходом до екологічно–етичної та соціально–справедливої економіки, значних змін у структурі зайнятості зазнають такі потужні сфери економіки як сільське господарство, енергетика, будівництво, переробка відходів, транспорт, матеріаломістке виробництво, лісове господарство, рибальство, тобто сектори, у яких в глобальному масштабі задіяна приблизно половина робочої сили [1].

Тому важливим є вивчення сутності трансформаційних процесів у головних сферах глобальної економіки для розробки заходів забезпечення формування екологічно–етичної та соціально–справедливої економіки у контексті гарантування системного сталого розвитку як окремих сфер економічної діяльності так і тісно пов'язаної та інтегрованої світової економіки в цілому. Причому, хоча і з врахуванням індивідуальних особливостей окремих країн, відповідні рекомендації повинні мати спільні об'єднуючі характеристики, а їх реалізація повинна здійснюватися не тільки в межах і під керівництвом уряді країн–учасників глобального партнерства, а й із залученням існуючих та створенням нових міжнародних організацій та об'єднань.

Природні, економічні та соціальні явища сучасності стають все більш пов'язані зі шляхами та способом розвитку суспільства. Більше того, перспективи розвитку визначаються не тільки рівнем фінансового благополуччя, а й ефективним врахуванням екологічних чинників при вирішенні питань гармонійного поступу у всіх напрямках життєдіяльності та життєзабезпечення людини.

У даному контексті, питання збалансованого розвитку активно досліджуються багатьма науковцями як в Україні, так і за кордоном. Різноманітні аспекти забезпечення сталого соціально–економічного розвитку глибоко розкриті у працях таких відомих вчених як Галушкіна Т., Нідхем М., Сміт Ч., Хвесик М., Яцик А. та ін.